

Novinky v sociálnych službách

Od 1.1.2014 nastali v oblasti poskytovania sociálnych služieb viaceré zmeny. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR očakáva, že prispesú k zlepšeniu ich kvality a zvýšeniu ich dostupnosti a udržateľnosti. Novela zákona o sociálnych službách reaguje na problémy z aplikačnej praxe.

Novelou sa zavádzajú nové druhy sociálnych služieb (napr. komunitné centrum, terénna práca krízovej intervencie, podpora samostatného života) a odborných činností (napr. stimulácia komplexného vývoja dieťaťa so zdravotným postihnutím, preventívna aktivita), pričom väčšina z nich je oslobodená od platenia úhrady.

Od nového roka sa sprísnila podmienky registrácie sociálnych služieb tak, aby do systému mohli vstúpiť len kvalitní poskytovatelia. Tí musia už pri registrácii predkladať opis rozsahu odborných či obslužných činností a špecifikujú sa personálne a hygienické podmienky. Prísnejšie sú aj podmienky finančnej podpory z verejných zdrojov, nakoľko sa skúma daňová a odvodová schopnosť poskytovateľa. Finančný príspevok zo štátneho rozpočtu sa od prvého januára 2014 poskytuje priamo neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby a nie prostredníctvom obce, ktorá preberala zodpovednosť za účelné vynakladanie prostriedkov z verejných zdrojov.

Významnou zmenou pre prijímateľov sociálnej služby je zvýšenie hranice ochrany ich príjmu pred platením neprimeranej úhrady za službu. Táto úprava chráni najmä tých klientov, ktorých príjmy sú veľmi nízke, t.j. sú pod hranicou zákonom určených súm životného minima alebo len nepatrne presahujúce túto hranicu. Pre lepšiu informovanosť klienta a vyššiu transparentnosť sú poskytovatelia povinní zverejniť cenník sociálnych služieb na webovom sídle alebo inom dostupnom mieste.

Novelou sa vytvárajú podmienky pre transformáciu pobytových sociálnych služieb na komunitne orientované sociálne služby. Preto sa napríklad obmedzila kapacita pri zriaďovaní nových zariadení sociálnych služieb a určili sa vekové hranice pre vybrané sociálne služby, čo bude v praxi znamenať napríklad, že deti a mládež do 18 rokov nebudú umiestňované do celoročných pobytových zariadení, ale budú sa im poskytovať služby ambulantné a týždenné s možnosťou zotrvať v komunite a so svojou rodinou a priateľmi.

Okrem toho, novela podrobne upravuje podmienky kvality sociálnych služieb a systém ich hodnotenia, ktoré tu doteraz chýbali. Zaviedli sa aj nové prvky pri posudzovaní odkázanosti klienta, nové podmienky pre plnenie kvalifikačných predpokladov a upravili sa nové sociálne situácie a mnohé pojmy, ktoré umožnia lepšie reagovať na každodenné potreby klientov, ktorí sa ocitli v sociálnej núdzi.

Všetky zmeny novely sú podrobne upravené v novej publikácii Lýdie Brichtovej a Kvetoslavy Repkovej: [Sociálne služby: zacielené na kvalitu \(v kontexte zmien zákona o sociálnych službách od roku 2014\)](#), Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny, 2014.